

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 403. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm03-shoot-idm140319424265408/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Ligeledes 4de Strofe:

Ha combattuto dell' impero, e vinto
 La notte, e prigion mena il breve giorno:
 Nel ciel sereno d' eterne fiamme cinto
 Lieta il carro stellato mena intorno,
 Ne prima sorge, ch' in oceano tinto
 Si veda l' altro aurato carro adorno;
 Orion freddo col coltel minaccia
 Febo, se mostra a noi la bella faccia.

(Natten har kæmpet om Magten og sejret, og fører nu den korte Dag med sig som Fange: glad styrer den sin stjerneprydede Vogn rundt paa den klare Himmel, som omgjørdes af evige Flammer; men den bestiger den ikke før den anden, den guldprydede Vogn ses neddykket i det purpurfarvede Ocean; den kalde Orion truer Phoebus med sin Kniv, hvis han viser os sit skønne Aasyn.)

Ligheden er ganske sikkert aldeles tilfældig og er et Eksempel paa, at samme Situation afføder nogenlunde samme Udtryksmaade, uden at der kan eller behøver at være Tale om Iaan. Herom henvises til Joh. Steenstrups Bog „Vore Folkeviser“, Side 272—74, hvor et andet lignende af Dr. Gigas fremdraget Eksempel (Lighed mellem et Drama af Spanieren Lope de Vega og Chr. Richardts „Drot og Marsk“) er nærmere belyst; Steenstrups Konklusion har Gyldighed ogsaa i den moderne Litteraturhistorie.

Ann. til 1ste Binds Side 29 Linje 31 (*Kongens Bageri*) udgaar; i Stedet sættes følgende:

»Kongens Bagerie var velkendt endnu i Halvtredserne af forrige Aarh. Det laa ved Buegangen ved Kristiansborg Slot, den nærmeste Der til højre, naar man kom fra Marmorbroen. Her havde Holbager Aug. E. Bruun († 1887) sin Virksomhed. Omtrent ved nævnte Tidspunkt blev Bageriet nedlagt for at give Plads for den kgl. Staldetat. Bageriet var bekendt for sit fortræffelige Hvedebrød, Bagværk. (Meddelt af Hr. Pastor A. Jantzen i Gentofte.)

Ann. til 1ste Binds Side 52 Linje 1 (*Fjender*); tilføj:

Fjende lød oprindelig Fj-ende (Tonen paa -i-), senere, og helt almindeligt endnu i min Barndom: Finde (ganske som at finde), idet ikke -i- udfaldt (som i Fer, Se, o. a.), men det lige paafølgende -e-. Litteratur og Skole har nu nogenlunde sat et -j- igjennem i Udtalen: Fjender. (E. Jessen i Nord. Tidsskrift for Filologi 3 R. XVIII 26.)

Grevens Død

(1ste Bind Side 323—24.)

Hr. Fuldmægtig Alfred Nielsen i Nordisk Musikforlag har tilstillet Ud-giveren følgende:

Michael Cléophas Oginsky (f. 1765, d. 1833) har bl. a. komponeret en Række i sin Tid meget populære Polonaiser (findes endnu at faa paa Litoffs Forlag i Braunschweig). Om denne Mand skrives bl. a. i Mendels Mus. Conv. Lex. 2den Udg. 7 Bd. Side 329: „— Eine dieser Polonaisen, welche 1793 erschien, hatte ganz besonders viel Aufsehen gemacht und gewiss weniger durch ihre anprechende Originalität, als vielmehr durch die Erfindung einer tragischen Episode, die daran geknüpft wurde, zu der aber Oginskys Lebenslauf keinen Anhalt bietet. Diese Polonaise erschien in Paris in mehreren Auflagen. Das Titelblatt zeigte das Bild eines jungen Mannes, der sich durch einen Pistolenschuss tödtet, mit der Unterschrift: „Oginsky, désespéré de voir son

28*

amour payé d'indifférence, se donne la mort, tandis qu'on exécute une polonaise, qu'il avait composée pour son ingrâte maîtresse, qui la dansait avec son rival.⁴
Det maa aabnbart være denne Historie, der har paavirket Paludan-Müller.

Tilbagefald.

(1ste Bind Side 524.)

Hr. Professor Dr. phil. Vilh. Andersen har henledt Udgiverens Opmærksomhed paa Goethes Digt: „Neue Liebe neues Leben“ (1775) som havende haft Indflydelse paa P.-M.'s Digt:

Herz, mein Herz, was soll das gehen?
Was bedrängt dich so sehr?
Welch ein fremdes neues Leben!
Ich erkenne dich nicht mehr.
Weg ist alles, was du liebst,
Weg warum du dich betrübtest,
Weg dein Fleiss und deine Ruh —
Ach wie kamst du nur dazu!

Fesselt dich die Jugendblüthe,
Diese liebliche Gestalt,
Dieser Blick voll Treu' und Güte,
Mit unendlicher Gewalt?
Will ich rasch nicht ihr entziehen,
Mich ermannen, ihr anfliehen,
Führet mich im Augenblick
Ach mein Weg zu ihr zurück.

Und an diesem Zauberfädchen,
Das sich nicht zerreißen lässt,
Halt das liebe lose Mädchen
Mich so wider Willen fest:
Muss in ihrem Zauberkreise
Leben nun auf ihre Weise.
Die Veränderung ach wie gross!
Liebe! Liebe! lass mich los!

Nærværende Udgiver kan ligesaa lidt her som ovf. ved Lor. de Medicis Digt se andet end en rent tilfældig Ligbed.

Dryaden.

(1ste Bind Side 539—45.)

„Dryadens Motiv finder jeg i et af Musæus' Eventyr, som hedder Libussa. Det findes i 2det Bind Side 164 af Schaldemøes Oversættelse fra 1840.“ (Meddeelt af Hr. Adjunkt Dr. phil. Hans Brix.)

Adam Homo.

(2det Bind Side 529—536.)

TI Belysning af de personlige Stemninger, der ligger bag „Adam Homo“, er fremkommet en Artikel af Hans Brix i Jyllandsposten for 29/1, 1909.

Anm. til Side 69 Linje 31 (*Kortpængene*) udgaar: i Stedet sættes følgende: Det var i ældre Tid Brug, at der ved Spilleselskaber altid leveredes ny Kort, og at Gæsterne betalte herfor, rimeligvis Tjenerskabet, men maaske i mere borgerlige Huse Varten. (Meddeelt af Hr. Kredslæge K. Carøe.)